

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – „A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – A hulladék energetikai hasznosításának szerepe a körforgásos gazdaságban”

[COM(2017) 34 final]

(2017/C 345/17)

Előadó: **Cillian LOHAN**

Társelőadó: **Antonello PEZZINI**

Felkérés:	Európai Bizottság, 2017.2.17.
Jogalap:	az Európai Unió működéséről szóló szerződés 304. cikke
Illetékes szekció:	„Mezőgazdaság, vidékfejlesztés és környezetvédelem” szekció
Elfogadás a szekcióülésen:	2017.6.15.
Elfogadás a plenáris ülésen:	2017.7.5.
Plenáris ülés száma:	527.
A szavazás eredménye:	140/0/2
(mellette/ellene/tartózkodott)	

1. Következtetések és ajánlások

1.1. Az EGSZB támogatja, hogy a hulladékkezelésről szóló döntések meghozatala során vegyék figyelembe a hulladékhierarchiát⁽¹⁾, beleértve a hulladék energetikai hasznosításának lehetőségeit.

1.2. Koordinált stratégiát kell létrehozni a hulladékhierarchia első lépésével kapcsolatos üzenet terjesztésére, mely szerint elsősorban a hulladék keletkezését kell elkerülni.

1.3. Az EGSZB egyetért azzal az elvvel, hogy meg kell vizsgálni az uniós közfinanszírozás fenntarthatóságát a fenntartható fejlesztési célok fényében⁽²⁾, valamint hogy minden közpénzből történő finanszírozásnak az európai polgárok jólétének javítására kell irányulnia. A közfinanszírozásnak emellett tekintettel kell lennie arra az elvre, hogy ne támogasson olyan tevékenységeket, amelyek károsak lehetnek a polgárokra nézve.

1.4. A hulladékkezelésről szóló jelenlegi irányelvek hiányosságait a jövőbeli jogalkotás során meg kell szüntetni annak biztosítása érdekében, hogy a körforgásos gazdasági modellre való átállás méltányos, következetes és szisztematikus módon történjen.

1.5. Fontos, hogy ne jöjjenek létre a magasabb újrafeldolgozási ráták elérését akadályozó infrastrukturális akadályok a hulladék energetikai hasznosításának elavult folyamataiba való beruházások révén.

1.6. Bár az elkülönített hulladékgyűjtés elsődleges fontosságú, különösen a hulladéklerakókat nagymértékben igénybe vevő tagállamok esetében, ennek az újrafeldolgozási arány növekedésével kell együtt járnia ahhoz, hogy többletértéket teremtsen a nagyobb mértékben körforgásos gazdaságra való átállás megvalósítása során.

⁽¹⁾ Az EGSZB „A körforgásos gazdaságra vonatkozó csomag” című véleménye, 4.3. pont (HL C 264., 2016.7.20., 98. o.).

⁽²⁾ Az EGSZB „Fenntartható fejlődés: az uniós külső és belső politikák feltérképezése” című véleménye, 4.3.5.5. pont (HL C 487., 2016.12.28., 41. o.).

1.7. Az, hogy egyes tagállamok jelenleg sok hulladékégetővel rendelkeznek, nem áll összhangban a körforgásos gazdaságra vonatkozó cselekvési terv⁽³⁾ által javasolt, a magasabb újrafeldolgozási arányokra irányuló célokkal. A kihívást annak elérése jelenti, hogy ezek a tagállamok a hulladékégetéstől való függőségtől a széles körű hulladékkezelési megoldások felé mozduljanak el, mégpedig többek között az alábbi ösztönző politikák segítségével:

- adók bevezetése,
- támogatási rendszerek megszüntetése,
- moratórium az új létesítményekkel szemben, valamint a régebbi létesítmények leszerelése.

1.8. A körforgásos gazdaságra való átállást az EU-ban hátráltatta a megfelelő árjelzések hiánya. Ezt súlyosbítják a nem fenntartható termelési rendszerek, főként a fosszilis energia ágazata számára folyamatosan biztosított indokolatlan támogatások⁽⁴⁾. Az EGSZB üdvözlöi, hogy kifejezetten megemlíti a kohéziós politikai alapokhoz való hozzáférés, valamint a nemzeti hulladékgazdálkodási tervek és a körforgásos gazdaságra vonatkozó európai cselekvési terv közötti kapcsolatot. Az Európai Stratégiai Beruházási Alappal való kapcsolat erősebb lehetne.

1.9. A biogáz uniós szinten sok téren kínál lehetőségeket, így a munkahelyteremtés, a kibocsátáscsökkentés, az üzemanyagbiztonság növelése stb. terén. A hozzá kapcsolódó lehetőségek optimális kihasználását leginkább támogató jogalkotási és szakpolitikai keret kidolgozásához fel kell használni a tagállamokban és más országokban megfigyelhető legjobb gyakorlatok példáit.

1.9.1. A közlekedésben felhasználható biometán előállítására szolgáló biológiai lebontás összhangban áll a Párizsi Megállapodással. Az Európai Bizottság nemrég készített elemzése⁽⁵⁾ megmutatja, hogy az EU-ban a biogáztermelés 2030-ig a jelenlegi szint legalább kétszeresére, sőt akár háromszorosára is emelkedhet.

1.10. Viselkedésbeli és kulturális változásokra van szükség, amelyek a társadalom valamennyi szintjén megvalósuló oktatás révén érhetőek el.

2. Háttér

2.1. 2015. december 2-án az Európai Bizottság uniós cselekvési tervet fogadott el a körforgásos gazdaságra vonatkozóan, amelyben a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlesztési menetrendben tett kötelezettségvállalásokkal összhangban jelentős új munkahelyteremtési és növekedési potenciállal bíró, a fenntartható fogyasztási és termelési minták elősegítésére irányuló átalakítási programot fogalmazott meg. E közlemény elsősorban a hulladékok energetikai hasznosításával és annak a körforgásos gazdaságban betöltött helyével foglalkozik. Az energetikai hasznosítás tág fogalom, amely jóval túlmutat a hulladékégetésen.

2.2. A közlemény fő célja annak biztosítása, hogy az Európai Unióban a hulladék energetikai hasznosítása támogassa a körforgásos gazdaságra vonatkozó cselekvési terv célkitűzéseit, és szorosan illeszkedjen az uniós hulladékhierarchiához. A közlemény megvizsgálja azt is, hogyan lehet optimalizálni az energetikai hasznosítási folyamatok szerepét, hogy azok hozzájárulhassanak az energiaunióról szóló stratégia, valamint a Párizsi Megállapodás célkitűzéseinek megvalósításához. Ugyanakkor a már bevált energiahatékony technológiák hangsúlyozásával az energetikai hasznosításra vonatkozóan itt kifejtett megközelítésmód célja, hogy ösztönözze az innovációt és segítse minőségi állandó munkahelyek teremtését.

2.3. A jelen vélemény az EGSZB álláspontját feje ki a közlemény három szakaszáról, melyek a következők:

- az energetikai hasznosítási folyamatok helye a hulladékhierarchiában, valamint az állami pénzügyi támogatás szerepe,

⁽³⁾ Az Európai Bizottság *Az anyagkörforgás megvalósítása – a körforgásos gazdaságra vonatkozó uniós cselekvési terv* című közleménye, COM (2015) 614 final, 2015. december 2.

⁽⁴⁾ David Coady, Ian Parry, Louis Sears, Baoping Shang, *How Large Are Global Energy Subsidies?* [Mennyire nagyok a globális energetikai támogatások?], IMF-munkadokumentumok, WP/15/105, 2015. május.

⁽⁵⁾ Európai Bizottság, *Optimal use of biogas from waste streams An assessment of the potential of biogas from digestion in the EU beyond 2020* [A hulladékból előállított biogáz optimális felhasználása – A lebontásból származó biogáz lehetőségeinek elemzése az EU-ban 2020 után], 2017. március.

- a maradékhulladék-kezeléssel kapcsolatos energetikai hasznosítási folyamatok: a megfelelő egyensúly kialakítása,
- az energetikai hasznosítási folyamatok körforgásos gazdasággal kapcsolatos uniós éghajlat- és energiapolitikai célok megvalósításában betöltött szerepének optimalizálása.

Ezenkívül olyan további megfontolásokat fogalmaz meg, amelyek biztosítják a civil társadalom bevonását, valamint az EGSZB által elfogadott jelenlegi álláspontokon alapulnak.

2.4. Az EGSZB hangsúlyozza, hogy sürgősen foglalkozni kell az EU-ban a hulladékkezelés terén fennálló égető kérdésekkel a hatályos jogszabályok és a jelenlegi hulladékkezelési infrastruktúra keretében. Bár az optimálisnál kedvezőtlenebb gyakorlatok folytatódni fognak, az átfogó hosszú távú cél egy olyan, kis mennyiségű hulladékot termelő modell, amelyben az anyagáramlás felhasználás utáni szakaszát a hulladéktermelés megelőzése, az újrahasználat, az újragyártás és az újrafeldolgozás dominálja. A kihívást a hosszú távú célok irányába történő gyors, végleges átállás ösztönzése jelenti.

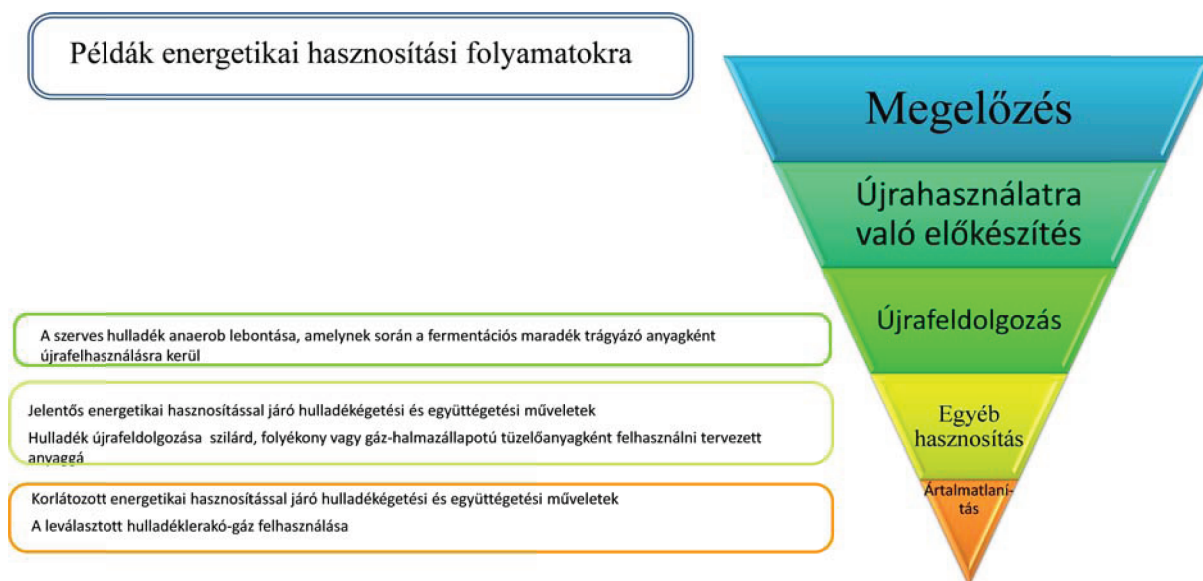
2.5. Az EU-ban 2015-ben lakosonként átlagosan kb. 480 kg települési hulladék termelődött, a lerakókban elhelyezett hulladék mennyisége pedig országonként különböző: az élen járó országokban 3 kg, a legkevésbé jól teljesítőekben több mint 150 kg.

3. Az energetikai hasznosítási folyamatok helye a hulladékhierarchiában, valamint az állami pénzügyi támogatás szerepe

3.1. Az EGSZB támogatja, hogy a hulladékkezelésről szóló döntések meghozatala során vegyék figyelembe a hulladékhierarchiát⁽⁶⁾, beleértve a hulladék energetikai hasznosításának lehetőségeit.

3.2. Fontos megjegyezni, hogy a hulladék energetikai hasznosítása nem mindig jelent olyan lehetőséget, amely összhangban áll a körforgásos gazdaság céljaival vagy elveivel. Például olyan hulladékok elégetése, amelyek esetében lehetséges lett volna az újrahasználatra való előkészítés vagy az újrafeldolgozás, nem a legjobb választás a forráshatékonyságot vagy a nyersanyagok legjobb felhasználását tekintve. Ugyanígy a hulladék nagy távolságra való, magas energiaköltségekkel járó szállítása, amely egy energetikai hasznosítási folyamat révén ehhez képest kevesebb energetikai megtérüléssel jár, összességében energetikai veszteséget eredményez és ehhez kapcsolódva az éghajlatra is hatással van. Más példák is akadnak.

3.3. A diagram szemlélteti a közleményben szereplő energetikai hasznosítási folyamatok és hulladékhierarchia közötti kapcsolatot.

⁽⁶⁾ Az EGSZB „A körforgásos gazdaságra vonatkozó csomag” című véleménye, 4.3. pont (HL C 264., 2016.7.20., 98. o.).

3.4. A hulladékhierarchia önmagában nem elég az energetikai hasznosítási folyamatok megfelelőségének meghatározásához. Az EGSZB egyetért azzal az elvvel, hogy meg kell vizsgálni az uniós közfinanszírozás fenntarthatóságát a fenntartható fejlesztési célok fényében, valamint hogy minden közpénzből történő finanszírozásnak az európai polgárok jólétének javítására kell irányulnia. Az állami finanszírozásnak emellett tekintettel kell lennie arra az elvre, hogy ne támogasson olyan tevékenységeket, amelyek károsak lehetnek a polgárokra nézve.

3.5. Fontos, hogy a hulladékokról szóló keretirányelv hiányosságai ne jelentkezzenek a körforgásos gazdasággal kapcsolatos kezdeményezésekben, például oly módon, hogy egy tagállam kivételt jelenthessen az elkülönített gyűjtésre vonatkozó kötelezettség alól, ha technikai vagy pénzügyi szempontból nem képes eleget tenni annak. Arra kell helyezni a hangsúlyt, hogy közfinanszírozást kell felhasználni a technikai nehézségek megoldására, vagy gazdaságpolitikai eszközöket kell felhasználni a legjobb gyakorlat megvalósítását hátráltató pénzügyi akadályok megszüntetéséhez. A mérgező anyagokat tartalmazó hulladékok esetében vannak olyan megalapozott indokok, amelyek alapján az ártalmatlanítás vagy az energetikai hasznosítás részesítendő előnyben az újrafelhasználással vagy az újrahhasznosítással szemben.

3.6. Ez a közlemény jelentős előrelépést jelent a körforgásos gazdaságra vonatkozó cselekvési tervhez képest, és igen ambiciózus célokat tűz ki az energetikai hasznosítási folyamatok hatékonyságának növelésére vonatkozóan, nagyobb hangsúlyt helyezve a különböző folyamatok körköröségét meghatározó tényezőként a hulladékhierarchiára. A közlemény alapját képező jogszabályokban azonban, különösen a hulladék keretirányelvben, régóta fennálló hiányosságok vannak, amelyek, ha nem foglalkozunk velük, továbbra is problémákat fognak okozni és gyengítik a közleményt is. Felül kell vizsgálni a hulladékok besorolását, például a hulladékokat energiává alakító létesítményekben alkalmazott új technológiák nyújtotta lehetőségek alapján (pl. a károsodott paradicsomot nem értékesítik, az el nem adott paradicsom pedig hulladékot jelent), esetleg beleértve a települési szennyvízből származó, biológiai lebontásra szánt iszapot is. Annak a törekvésnek, hogy ezeket a kérdéseket a körforgásos gazdaságra vonatkozó cselekvési terv kezelje, tükröződnie kell a szükséges jogalkotási módosításokban minden érintett szinten.

3.7. Az energetikai hasznosítási folyamatok hulladékhierarchiában elfoglalt helyének meghatározása félrevezető lehet az abból adódó korlátozások miatt, hogy a jogszabályok hogyan kezelik a folyamatokat. Ez a helymeghatározás ugyanis olyan definícióknak megfelelően történik, amelyeket jogszabályokban fektetnek le, nem pedig az ilyen energetikai hasznosítási folyamatok tényleges hatásának tudományos elemzése alapján.

3.8. A kiszámítási módszereknek technikai szempontjaik is vannak, amelyek a hulladék keretirányelvben szereplő meghatározásokhoz és küszöbértékekhez kapcsolódnak. Ezek azok a kiszámítási módszerek, amelyek meghatározzák a különböző energetikai hasznosítási folyamatoknak a hulladékhierarchiában elfoglalt helyét. Ezeket a részletes számításokat az Európai Bizottságnak felül kellene vizsgálnia annak biztosítása érdekében, hogy szilárdan illeszkedjenek különösen a körforgásos gazdaság, de emellett a fenntartható fejlesztési célok, az energiaunió és a Párizsi Megállapodás kontextusába is.

3.9. A hulladékokra vonatkozó európai jogszabályok részét képező elkülönített gyűjtési kötelezettség ⁽⁷⁾ kulcsfontosságú szempontot jelent a jobb hulladékgazdálkodás elérése terén.

3.10. A technológiai előrelépések továbbra is jobb lehetőségeket kínálnak majd a termékek és az energiaáramlatok lehető legnagyobb hatékonyságának eléréséhez, ami innovatív megoldásokhoz vezet majd a hatékonyabb folyamatok érdekében.

3.11. Ha egy összeurópai rendszer részeként minden szempontra kiterjesztjük az áruk és szolgáltatások környezetbarát tervezését, az – mivel a körforgásos gazdaság megvalósulását jelenti – a hulladék minimálisra csökkentését eredményezi. Ez a környezetbarát tervezés kulcsfontosságú elem a megjavítható, újra felhasználható, újrafeldolgozható, moduláris termékek előállításához, és végső soron a jelenlegi fogalmaink szerinti hulladék megszűnéséhez vezet majd.

3.12. A fentiek eredményeképpen egyre kevesebb vegyes hulladék áll majd rendelkezésre a hulladékégetők számára, ezért fokozatosan meg kell szüntetni ezek nemzeti szintű támogatását, és nem szabad új beruházásokat fontolóra venni ezen a téren, kivéve, ha a meglévő infrastruktúra modernizálásáról, forrás- és energiahatékonyabbá tételéről van szó.

⁽⁷⁾ 2008/98/EK irányelv, különösen annak 11. cikke (papír-, fém-, műanyag- és üveghulladék, valamint építési és bontási hulladékok) és 22. cikke (biohulladék) (HL L 312., 2008.11.22., 3. o.).

4. A maradékhulladék-kezeléssel kapcsolatos energetikai hasznosítási folyamatok: a megfelelő egyensúly kialakítása

4.1. Fontos, hogy ne jöjjenek létre a magasabb újrafeldolgozási ráták elérését gátló infrastrukturális akadályok a hulladék energetikai hasznosításának elavult, nem energiahatékony folyamataiba való beruházások révén.

4.2. 2013-ban 2,5 millió tonna hulladékból előállított üzemanyagot szállítottak a tagállamok között energetikai hasznosítás céljából⁽⁸⁾.

4.3. A hulladék energetikai hasznosításáról szóló értékelések során tekintettel kell lennünk erre a szállítási elemre, mivel ha ez szerepel a különféle hulladékgazdálkodási megközelítésekkel kapcsolatos kibocsátások mérésében, akkor a szállítás szempontja döntő lehet a folyamat tényleges hatásának meghatározásában a kibocsátásokat illetően.

4.4. A hulladékegetők elhelyezkedését tekintve Európa földrajzilag két részre oszlik. Németországban, Hollandiában, Dániában, Svédországban és Olaszországban található a legtöbb működő hulladékegető Európában. Számos tagállamban általában továbbra is túl nagy mértékben vesznek igénybe hulladéklerakókat. Ezen változtatni kell ahhoz, hogy meg tudjunk felelni az új kihívásoknak és a körforgásos gazdaságra vonatkozó cselekvési tervhez kapcsolódó jogszabályokban meghatározott célkitűzéseknek.

4.5. A hulladéklerakókat nagymértékben igénybe vevő, kevés hulladékegetővel rendelkező vagy egyáltalán nem rendelkező tagállamoknak elsődlegesen az elkülönített gyűjtésre kell összpontosítaniuk. A keletkezés helyén történő elkülönített gyűjtés kulcsfontosságú ahhoz, hogy jó minőségű, értékes hulladék álljon rendelkezésre az újrafeldolgozáshoz, ezt pedig ösztönözni kell.

4.6. Tagállami szinten azonban számos példát találhatunk arra, hogy az elkülönített gyűjtés aránya ugyan magas, az újrafeldolgozás nem arányos ezzel. Ezt a nyilvánvaló ellentmondást célirányos szakpolitikai eszközökkel kell kezelni.

4.7. A közlemény arra ösztönzi a tagállami kormányokat, hogy olyan finanszírozási támogatásokra és stratégiákra összpontosítsanak, amelyek a hulladékegetőktől eltérő területekre irányulnak, megvizsgálva a megtérülési időt, a nyersanyagok rendelkezésre állását és a szomszédos országok kapacitásait.

4.8. Egyes esetekben a szomszédos országokban meglévő hulladékegetők használata jelentheti a legjobb megoldást, előtte azonban teljes életciklus-elemzést kell végezni, beleértve különösen a szállítás költségeit, mind gazdasági, mind környezeti szempontból.

4.9. Néhány igen sajtóságos körülménytől eltekintve és a technológiai előrelépéseket szem előtt tartva nem valószínű, hogy a hulladékegetés választása jelenti a leginkább forráshatékony vagy a legjobb gyakorlatot képviselő megoldást a hulladékgazdálkodási kihívások kezelésére.

4.10. Az a tény, hogy egyes tagállamok jelenleg sok hulladékegetővel rendelkeznek, nem áll összhangban a magasabb újrafeldolgozási arányokra irányuló célokkal. A kihívást annak elérése jelenti, hogy ezek a tagállamok felhagyjanak a hulladékegetéssel, mégpedig többek között az alábbi ösztönző politikák segítségével:

— adók bevezetése,

— támogatási rendszerek megszüntetése,

— moratórium az új létesítményekkel szemben, valamint a régebbi létesítmények leszerelése.

4.11. Az EGSZB hangsúlyozza, hogy ha általános adót vetünk ki a hulladékegetésre anélkül, hogy megfizethető és elérhető alternatívákat biztosítanánk a végfelhasználóknak, az egyszerűen magasabb költségeket eredményez a polgárok számára. Az adók gazdasági eszközként való felhasználását célszerűen és okosan kell megvalósítani.

4.12. Minden egyes tagállamban hatékony eljárást kell bevezetni a hulladékgazdálkodási tevékenységek végzésének kérelmezésére és engedélyezésére.

⁽⁸⁾ European Topic Centre on Waste and Materials in a Green Economy (A zöld gazdaságban a hulladékkal és nyersanyaggal foglalkozó európai témaközpont, ETC/WMG), *Assessment of waste incineration capacity and waste shipments in Europe* [Az európai hulladékegetési kapacitás és hulladékszállítás értékelése], 2017. január.

5. Az energetikai hasznosítási folyamatok körforgásos gazdasággal kapcsolatos uniós éghajlat- és energiapolitikai célok megvalósításában betöltött szerepének optimalizálása

5.1. Az EGSZB egyetért azzal, hogy kizárólag a hulladékhierarchia tiszteletben tartásával válhat valóra, hogy az energetikai hasznosítás révén a körforgásos gazdaság az energiaunióról szóló stratégiával és a Párizsi Megállapodással összhangban a lehető legnagyobb mértékben hozzájáruljon a dekarbonizációhoz. A közlekedésben felhasználható biometán előállítására szolgáló biológiai lebontás összhangban áll a Párizsi Megállapodással. A biometánnal működő járművek hatékony eszközt jelenthetnek a közlekedés szén-dioxid-mentesítésének elősegítéséhez Európában.

5.2. Az energetikai hasznosítási folyamatoknak a körforgásos gazdasággal kapcsolatos uniós éghajlat- és energiapolitikai célok megvalósításában betöltött szerepe optimalizálásához biztosítani kell, hogy a leghatékonyabb technikák és technológiák használatára kerüljön sor, ha a hulladékok energetikai hasznosítására van szükség. Ez összhangban áll a megújulóenergia-irányelv Európai Bizottság által javasolt módosításaival; ösztönözni kellene azonban, hogy ezeket a kritériumokat valamennyi új létesítmény esetében alkalmazzák, mérettől függetlenül, beleértve a 20 MW-nál kisebb létesítményeket is.

5.3. A hulladékgyűjtés adóztatása egyre nagyobb hatást gyakorol a családok és vállalkozások forrásaira; ezért ezt előretekintő módon, a környezetvédelmet szem előtt tartva kell alkalmazni.

5.4. Az állami és a magánszektorban lehetőséget kell biztosítani arra, hogy együttműködjenek olyan hosszú távú projektek esetében, amelyek konkrét formát adnak a körforgásos gazdaság kultúrájának. A vállalati társadalmi felelősségvállalásnak is fontos szerepe lehet abban, hogy fenntarthatóbb hulladékgazdálkodási módszerek felé lépünk el.

5.5. A körforgásos gazdaságra való áttérést az EU-ban hátráltatta a megfelelő árjelzések hiánya. Ezt súlyosbítják a nem fenntartható termelési rendszerek, főként a fosszilis energia ágazata számára folyamatosan biztosított indokolatlan támogatások⁽⁹⁾. Az EGSZB üdvözli, hogy kifejezetten megemlítik a kohéziós politikai alapokhoz való hozzáférés, valamint a nemzeti és regionális hulladékgazdálkodási tervek és a körforgásos gazdaságra vonatkozó európai cselekvési terv közötti kapcsolatot.

5.6. Erősebb kapcsolatot kell biztosítani az Európai Stratégiai Beruházási Alapból (ESBA) történő finanszírozással annak eléréséhez, hogy ezek a beruházások olyan lehetőségeket kezeljenek elsődlegesen, amelyek elősegítik a körforgásos gazdaságra irányuló cselekvési terv célkitűzéseit. Meg lehetne vizsgálni néhány ösztönző tényezőt is egy megfelelő downstream ellátási lánc – mint az üzemanyag és/vagy másodlagos nyersanyagok terjesztése –, illetve további felhasználható termékek létrehozása érdekében.

6. Más lehetőségek

6.1. Biometán

6.1.1. A közlemény megemlíti az anaerob lebontás révén történő biogáz-előállítás lehetőségét. Ez különböző tagállamok számára jelent jó lehetőséget, melyet ki kell terjeszteni. Az Európai Bizottság nemrég készített értékelése⁽¹⁰⁾ szerint az EU-ban a biogáztermelés 2030-ig a jelenlegi szint legalább kétszeresére, sőt akár háromszorosára is emelkedhet.

6.1.2. A biogáz számos tagállamban, főként Olaszországban és Németországban, működőképes munkamodellt jelent. Működő példaként ezek az országok értékes tanulságokkal szolgálnak a megvalósítás gyakorlati részleteit illetően is.

6.1.3. A biometán költsége jelenleg magasabb, mint a fosszilis metáné. A biometán felhasználása mellett szólnak azonban a mutagén és rákkeltő anyagok – pl. a fosszilis tüzelőanyagokból eredő NO_x és olajfüst – révén felmerülő indirekt költségek⁽¹¹⁾.

6.1.4. Mindezekon felül a biometán esetlegesen magasabb költsége összhangban áll a hagyományos üzemanyagok üvegházhatásúgáz-kibocsátásának csökkentésére vonatkozóan a Párizsi Megállapodásban rögzített célkitűzésekkel⁽¹²⁾.

⁽⁹⁾ David Coady, Ian Parry, Louis Sears, Baoping Shang, *How Large Are Global Energy Subsidies?*[Mennyire nagyok a globális energetikai támogatások?], IMF-munkadokumentumok, WP/15/105, 2015. május.

⁽¹⁰⁾ Európai Bizottság, *Optimal use of biogas from waste streams An assessment of the potential of biogas from digestion in the EU beyond 2020* [A hulladékból előállított biogáz optimális felhasználása – A lebontásból származó biogáz lehetőségeinek elemzése az EU-ban 2020 után], 2017. március.

⁽¹¹⁾ COM/2017/011 final – 2017/04 (COD).

⁽¹²⁾ „A mű dicséri a mestert” (Machiavelli).

6.1.5. Kulcsfontosságú, hogy az anaerob lebontáshoz felhasznált nyersanyagok csekély vagy csak közvetett hatást gyakoroljanak a földhasználat megváltozására, valamint ne befolyásolják hátrányosan az élelmiszertermelést. Legjobb, ha a biogáz-létesítmények nyersanyagforrások (elsősorban mezőgazdasági hulladékok) közelében helyezkednek el, valamint hulladékgazdálkodási és energiaellátási lehetőséget is jelentenek. El kell kerülni azt, hogy az anaerob lebontást végző létesítmények létrehozása új nyersanyagok (hulladék vagy növények) iránti igényt is eredményezzen.

6.1.6. A biogáz-létesítmény elhelyezkedése kulcsfontosságú. Garantálni kell az előállított energia hatékony felhasználását, hogy a hatékony módon előállított energia ne pazarlódjon el. Fontos megjegyezni azt is, hogy az anaerob lebontás nem jelent egyformán alkalmazható megoldást az EU valamennyi mezőgazdasági régiója számára, a lebontás révén történő hasznosítás előmozdítását pedig azokra az esetekre kell korlátozni, amikor kész nyersanyag – azaz problematikus hulladék – áll rendelkezésre.

6.1.7. A jól megtervezett biogáz-előállítás és használati infrastruktúra kialakítása azonban igen hatékony módja lehet a mezőgazdasági üzemekben keletkező hulladékok kezelésének, mivel foglalkozik a környezeti szempontból esetleg káros anyagokkal, és megkönnyíti azok biztonságos ártalmatlanítását. Emellett választ adhat a közösségek fűtéssel és közlekedési üzemanyagokkal kapcsolatos igényeire is.

6.1.8. Az anaerob lebontás segíthet közegészségügyi kérdések kezelésében, trágyázó anyagokat biztosíthat a termőföldekre, a kibocsátás csökkentését eredményezi, valamint a körforgásos gazdaság egy gyakorlati példáját jeleníti meg.

6.1.9. Az anaerob lebontás akkor lehet a leghatékonyabb, ha alkalmazzák a körforgásos gazdaság elveit, különösen a kisméretű körök koncepcióját, amelynek keretében a lebontás nyersanyagait helyben szerzik be, és a megtermelt energiát is helyben használják fel (egy kivétellel: ha a gázt teherautó-üzemanyagként használják fel). A beruházásoknak támogatniuk kell azt a célt, hogy a hulladék szállítása lehetőleg a nulla kilométerhez minél közelebbi távra csökkenjen.

6.1.10. Elemezni és hangsúlyozni kell azokat a foglalkoztatási és gazdasági lendületeket, amelyek a nemzeti vagy regionális energiaszerkezet integrált biogáz elemmel való kiegészítéséhez kapcsolódnak. Fontolóra kell venni a biohulladék-lebontási projektek megvalósításának engedélyezéséhez kapcsolódó adminisztratív folyamatok megkönnyítésének és felgyorsításának lehetőségeit is.

6.1.11. Az összes kritériumnak eleget tevő projektek politikai és gazdasági támogatása elősegíti majd az innovációt, és egy olyan eszköz lehet a sok közül, amely segíti az alacsony kibocsátással járó gazdaságra való átállást.

6.1.12. A CEN M/475 sz. megbízásának felülvizsgálatát oly módon kellene kiterjeszteni, hogy a jelenleg nem engedélyezett forrásokból – pl. hulladéklerakó helyeken és szennyvíztisztító telepeken, iszaptól és nem elkülönített városi és más hulladékokból keletkező gázokból – származó biometánt be lehessen táplálni a földgázszállító hálózatokba. Ilyen biometán már jelenleg is könnyen elérhető.

6.1.13. Az Európai Stratégiai Beruházási Alap létfontosságú az anaerob lebontási folyamatok bevezetéséhez olyan projektek esetében, amelyek pénzügyi szempontból még nem megvalósíthatók.

6.1.14. A hagyományosan a fosszilis üzemanyagok ágazatára jellemző ösztönzőket kell alkalmazni a biogázzal működő járművek használatának ösztönzésére. Ezeknek az ösztönzőknek a végfelhasználók számára kell kedvezniük, megfizethető és hozzáférhető közlekedési alternatívát kínálva a fogyasztóknak.

6.2. Kulturális változás és oktatás

6.2.1. El kell ismerni a kulturális különbségek jelentette kihívást. A hulladék keletkezés helyén való elkülönítésével kapcsolatos viselkedésbeli változásokat szükséges kulturális változásokként kell kezelni. Ennek eléréséhez számos eszközt lehet felhasználni, nem utolsósorban a „nudge”-gondolkodást⁽¹³⁾.

6.2.2. Koordinált stratégiát kell létrehozni a hulladékhierarchia első lépésével kapcsolatos üzenet terjesztésére, mely szerint elsősorban a hulladék keletkezését kell elkerülni.

⁽¹³⁾ Az EGSZB véleménye: A „nudge”-gondolkodás alkalmazása az uniós politikákban (HL C 75, 2017.3.10., 28. o.).

6.2.3. Viselkedésbeli változást úgy is el lehet érni, ha ezekről a témákról iskolai szintű programokat dolgozunk ki. Ez minden iskolai szintre vonatkozik, az óvodáktól és az általános iskoláktól kezdve egészen az egyetemekig és a munkahelyi képzésekig, hogy hosszú távú megközelítésként tájékoztassuk és oktassuk a gyermekeket és a polgárokat.

6.2.4. Az egyetemek és közintézmények segíthetnek az új technológiák és gyakorlatok legitimálásában, mivel ők példaként szolgálhatnak a legjobb gyakorlatokra, valamint a hulladék energiává való átalakítására irányuló folyamatok regionális nagyköveteiként léphetnek fel⁽¹⁴⁾.

Kelt Brüsszelben, 2017. július 5-én.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Georges DASSIS

⁽¹⁴⁾ Számos tagállamban léteznek erre példák, így az írországi Corkban, ahol a University College saját, kisméretű anaerob lebontási létesítménnyel rendelkezik, melyet kutatási célra használnak.